

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel LXV. ZATURDAG den 17den MAART 1877. No. 11.

ONDERWYS.

VI.

Wy zeiden in ons laatst artikel over dit onderwerp dat de leerling, nadat hy met de taalregels en met de eigenaardigheden der verschillende talen, die hy aanleert, bekend zal zyn, wel zal weten zich de schoonheden van den styl eigen te maken.

Maar ook daarby behoort de meester zynen leerling behulpzaam te zyn. Ofschoon niet allen de gave bezitten om hunne denkbeelden met gemakkelykheid uit te drukken, is het toch zeker dat er velen worden aangetroffen, die goed schryven, wanneer zy zichzelven groote moeite geven en aandachtig nagaan wat zy eenmaal geschreven hebben. Het moge waar zyn dat de styl dan wat styf blyft, maar dit is niet een zoo groot kwaad. Een styve styl verdient de voorkeur boven die verbloemde schryfwyze, waarby het slechts te doen is groote woorden, en scheeve vergelykingen naast en onder elkander te plaatsen.

Waar het meest op aangedrongen moet worden by een jeugdigen schryver is dat hy zich niet wage aan het behandelen van onderwerpen boven zyne krachten. Elk jongeling bezit een zekere neiging voor het wonderlyke, het bovennatuurlyke, het dichterlyke. Alledaagsche woorden, gewone denkbeelden, eenvoudige uitdrukkingen schynen hem als beneden zyne waardigheid te zyn. Hy kiest zich den eenen of anderen grooten schryver tot voorbeeld, aapt hem na, en *puisqu'il n'y a qu'un pas du sublime au ridicule*, wordt hetgeen hy levert meestentyds iets bespottelyks, afschuwelyks en onverstaanbaars. Is echter het onderwerp, dat hy onder handen neemt van dien aard, dat het binnen het bereik van zyn vermogens valt, en heeft hy een goeden meester, die hem op de nadeelige gevolgen van den verwaanden styl hy herhaling en tot overtuigens toe wyst, dan zal hy iets goeds, althans betrekkelyk zoo, kunnen leveren.

De groote kunst by het schryven bestaat in het bezigen van die uitdrukkingen die ons denkbeeld juist teruggeven. Niets meer en niets minder te zeggen dan hetgeen wy bedoelen, ziedaar het groote geheim. Het zoude eene dwaasheid zyn te begeeren dat een schooljongen, zoodra hy de schoolbanken verlaat, een groote schryver moet wezen. Slechts aan enkele bevoorregten is het gegeven de volmaaktheid naby te komen, aan byna niemand haar te bereiken. En toch, een ieder moet kunnen schryven. Een ieder moet *zyne* denkbeelden kunnen uitdrukken. Hoevelen treffen wy niet aan die zoolang zy spreken het bewys leveren dat zy een gezond verstand hebben, dat zy, zonder de logika te kennen, logisch denken, en soms zelfs over ingewikkelde vraagstukken zuiver redeneren; maar die zoodra zy eene pen in de hand nemen al hun gezond verstand, hun ingeboren logika en hunne zuivere denkbeelden zien verdwynen als rook voor den wind.

Waaraan moet dit toegeschreven worden?

Eerstens aan de gewoonte van slechts mondeling hunne denkbeelden aan anderen mede te deelen en nimmer hunne gedachten op het papier te brengen. Ten andere, aan het verkeerde denkbeeld dat zich van hen heeft meester gemaakt dat men niet mag schryven zoo als men spreekt, en eindelyk aan den wensch om nu zy eenmaal aan het schryven zyn alles wat zy weten in dat artikeltje maar uit te storten.

Wil men dus dat de jongeling die de schoolbanken verlaat in staat zy iets te leveren, men moet er tegen waken dat die gebreken geene hebbelykheden worden. De leerling moet van school af beginnen te schryven, iets origineels te leveren. By hem moet de lust opgewekt worden om zyne eigene denkbeelden, hoe weinig ontwikkeld zy nog mogten zyn, op het papier te brengen. Niemand die, van den eersten dag dat hy eene poging heeft gedaan het een of ander te produceren, zoo goed heeft geschreven als hy het later kon doen. Ook ten deze doet gewoonte veel.

De leerling die zyn eerste proeve heeft geleverd behoort aangemoedigd te worden. Men moet hem wel op de gebreken wyzen die in zyn stuk voorkomen, men behoort hem aantetoonen hoe zy verbeterd moeten worden, men moet hem de regels aan de hand geven om zoodanige fouten in het vervolg te vermyden, maar dit alles behoort met tact te geschieden, opdat hy niet ontmoedigd, en hem de lust niet benomen worde een tweede proef te wagen.

Dat hy de overtuiging erlange dat men wel schryven kan zoo als men spreekt; van zelf zal hy later by meerdere oefening ondervinden dat men by het schryven die platte uitdrukkingen, welke men onder het spreken gebruikt, vermyden moet. En boven alles drukke men hem op het hart dat niets een slechtere uitwerking op den lezer te weeg brengt dan wanneer deze opmerkt, dat het by den schryver alleen te doen is geweest diens kennis à tort et à travers ten toon te spreiden. Niets straalt zoo ligt in een stuk door, als de verwaandheid van den schryver. Om het eenvoudigste onderwerp te behandelen haalt hy, die van aard verwaand is, voorbeelden aan uit de Grieksche mythologie, of de geschiedenis van Hindostan. Die zucht om met aanhalingen uit de oude tyden beweringen te staven, welke zoo gemakkelyk met voorbeelden uit den tegenwoordigen tyd bewezen kunnen worden, is by schier elken jeugdigen schryver eene vaste gewoonte. Zy denken "zoo toon ik myne geleerdheid". Arme zielen, zy weten niet dat juist die aanhalingen en voorbeelden den lezer de schouders doen ophalen, en hem doen uitroepen: alweer een boekgeleerde, of liever een die ons met die aanhalingen en voorbeelden zand in de oogen wil gooijen. Wy veroordeelen geenszins het aanvoeren van bewyzen, ontleend aan de oude geschiedenis, om de eene of andere stelling te verdedigen, maar wel de gewoonte om by de behandeling van een nietig of onbelangryk onderwerp de toevlugt te nemen tot die bronnen, in de verbeelding dat daardoor aan de zaak meerdere waarde wordt gegeven.

Vele zyn de gebreken waartegen by den jeugdigen schryver door zyn meester en later ook door hem zelven gewaakt moet worden. Wy hebben slechts eenige daarvan kunnen aanstippen. Maar zeker is het dat al die gebreken verbeterd kunnen worden, als men zyne eigene stukken maar als andermans werk wil beschouwen, ze niet met groote voorliefde voor eigen productie boven hun waarde schat, en luisteren wil naar den raad van meer bevoegden. Uwe kennis wordt niet minder omdat gy erkent dat uw vriend meer weet dan gy.

"Of all the causes which conspire to blind
Man's erring judgment, and misguide the mind
What the weak head with strongest bias rules,
Is pride, the never-failing vice of fools.
. . . .
Trust not yourself; but your defects to know,
Make use of every friend, ... and every foe."

POPE.

Maar die erkenning kost den jeugdigen schryver dikwyls groote zelfverloochening.— X. of Y. schryft zoo, waarom zal ik het ook niet doen? En dikwyls zyn die X.'s of Y.'s de beroemdste schryvers, wier werken de jongeling nu en dan zoo maar doorbladerd heeft.

Onze lezers zullen welligt zeggen dat over het ONDERWYS schryvende, wy een weinig te ver zyn gegaan in onze beschouwingen. Oppervlakkig beoordeeld mag het zoo schynen. Maar wanneer men bedenkt dat wy ons niet voorgesteld hebben over het onderwys te schryven, zooals het op Curaçao gegeven wordt, maar wel zoo als het op Curaçao behoorde te worden gegeven, dan zal men ligt inzien dat wy niet te ver zyn gegaan.

Wie wil niet dat het onderwys meer zy dan een bloote oppropping van het geheugen met feiten, jaartallen, aardigheden en wat dies meer zy?

Wie die niet wil dat als zyn kind de school verlaat het meer praktische kennis bezit dan die waarop de meeste jongelingen hier by het verlaten der school bogen kunnen?

En allen, die dit met ons willen, zullen zeker instemmen dat men reeds op school beginnen moet de kinderen of liever de jongelingen te gewennen hunne denkbeelden goed uit te drukken.

Hy die niet van zyn jeugd af begonnen is zich in het ter neer stellen zyner denkbeelden te oefenen, gaat in lateren leeftyd er slechts zelden toe over. Dan ryzen voor hem als het ware bergen van moeijelykheden. Hy moet leeren werken, geld verdienen, er schiet hem geen tyd over om te schryven; dat is goed voor litterati, of voor hen die daarin hun brood vinden. Hoe vreemd deze woorden ook klinken mogen, aan velen onzer lezers zal by het lezen dezer regelen deze of gene vriend voor oogen komen, wien deze uitdrukkingen in hunne tegenwoordigheid dikwyls ontvallen zyn.

Neen 't is geen weelde, een weinig te kunnen schryven, 't is geen overbodigheid zyne denkbeelden op het papier te kunnen brengen; 't is geen nuttelooze zaak zelf zich te kunnen behelpen en de hulp van anderen voor de minste zaak niet te moeten inroepen.

Het laat zich versmaden velen het verkrygen van die weinige kennis. Lezen, schryven, rekenen, beteekenen byna niets wanneer men niet begrypt wat men leest, wanneer men niet anders doen kan dan letters vormen, en 2 met 2 vermenigvuldigen.

Op Curaçao verlaten de kinderen te vroeg de school. Zy weten genoeg, zegt men; en examineert men hen, zy weten byna niets. Bleven de kinderen nog een paar jaren op school, zy konden wat nuttige kennis vergaren; maar neen, weg moeten zy. Van daar dat slechts zoo weinigen wat weten.

Was dit het eenigste ongeluk, de toestand ware niet zoo slecht. Er is meer. Na het verlaten der school nemen zy geen boek in handen, lezen niets en studeren nog minder. Zy vergeten dan in een paar jaren dat weinige wat zy mogten geweten hebben.

Kan men hierin eene verandering brengen?

Ja.

Ja, wanneer de ouders meer zorg besteedden aan het onderwys hunner kinderen, en niet dachten dat zy aan hunne pligten te dien opzigte voldaan hadden zoo zy maar geregeld all maanden gedurende een zeker aantal jaren zooveel guldens uit hun beurs hadden betaald aan dien meester.

Ja, wanneer de ouders gedurende de jaren dat hunne kinderen de school bezoeken, met meer aandacht nagingen wat die kinderen leerden, of zy, dan niet, vorderingen maakten.

Ja, wanneer die ouders hunne kinderen, nog na het verlaten der school als kinderen behandelden, die nog leeren moeten in stede van hen zoo vroeg te emanciperen.

Het laat zich b… rypen dat wanneer de jongeling, die de school nauwelyks verlaat zich *tout un homme* waant en aan alles moet meedoen, hy geen lust zal hebben in het voortzetten zyner studiën.

En ongelukkiglyk is by ons de gewoonte ingeworteld om de jongens te vroeg te emanciperen. Werkt dit niet nadeelig op enkelen, op de meesten is het te vroeg emanciperen van zeer slechten invloed.

't Is waar, dit alles behoort niet by het onderwys maar de opvoeding is zoo nauw verbonden aan het onderwys dat men moeijelyk over het eene onderwerp spreken kan zonder het andere aan te roeren.

By het Onderwys, om op ons onderwerp terug te komen, kan veel door den onderwyzer gedaan worden, maar nog meer door de ouders. Van dezen hangt het meeste af. Het behoort hun voornaamste taak te zyn den onderwyzer te helpen in stede van hem tegen te werken, hetgeen helaas maar al te dikwyls het geval is.

Wy schryven wat wy gevoelen; wy schetsen den toestand zoo als die ons voorkomt; ons artikel moge den schyn hebben van een requisitoir tegen de ouders, (er zyn uitzonderingen, wie ontkent het?) de schuld ligt niet aan ons.

Wy trachten verbetering in den bestaanden toestand te brengen, en gevoelen ons niet geregtigd de waarheid te verbloemen.

De onderwyzers hebben gebrekkige méthodes, anderen weten van geen méthode af, wy zeggen het.

De ouders stellen geen genoegzaam belang in het onderwys der kinderen, wy verzwygen het niet.

Vinden onze wenken ingang by een enkelen onderwyzer, en wordt een enkele ouder door onze artikelen overgehaald van handelwyze te veranderen by de opvoeding en het onderwys van zyn kinderen, wy achten ons rykelyk beloond.

In die verwachting is het dat wy tot nu toe over dit onderwerp geschreven hebben, en welligt nog een of twee artikelen daaraan zullen wyden.

J.

Uit Nederlandsche Couranten tot 16 Feb. jl.

— By koninklyk besluit van 7 Februari 1877, No. 15, is de heer H. F. G. Wagner, gouverneur van Curaçao, op zyn verzoek op de meest eervolle wyze ontheven van zyne opgemelde betrekking, onder dankbetuiging voor de vele en langdurige diensten aan den lande bewezen.

— By koninklyk besluit van 8 Februari 1877, No. 16, is de heer H. B. Kip, kapt.-ter-zee, thans gedetacheerd by het departement van marine, benoemd tot gouverneur van Curaçao.

— De kapt.-ter-zee H. B. Kip, benoemd gouverneur van Curaçao, wordt met den laatsten Febr. eervol ontheven van de waarneming der betrekking van chef der afdeeling personeel by het departement van marine.

— Z. M. heeft den luitenant-ter-zee der 1ste kl. C. L. van Woelderen, op zyn verzoek, met 10 Febr., eervol uit den zeedienst ontslagen; en met ingang van 11, bevorderd tot luit.-ter-zee der 1ste kl., den luit.-ter-zee der 2de kl. J. A. Willink Ketjen.

— Als consulair agent der Vereenigde Staten van Noord-Amerika te Bonaire is erkend en toegelaten de heer Lodewyk C. Boyé.

— Z. M. heeft benoemd tot consul-generaal der Nederlanden voor de republiek Haïti te Port-au-Prince, de heer H. Peters aldaar.

— De Regeering heeft by de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend houdende nadere bepalingen omtrent het muntwezen in Nederlandsch Indië. Het heeft hoofdzakelyk ten doel te verklaren, dat de gouden tienguldenstukken ook in Ned.-Indië als standaardmunt naast de zilveren standpenningen worden erkend. Daardoor zal de eenheid van muntwezen tusschen Nederland en Indië, wat de standpenningen betreft, wettelyk worden bevestigd en voor Ned.-Indië weder de gelegenheid tot aanmunting van standpenningen worden geopend.

— Aan de Tweede Kamer is ingediend een nieuwe wetsontwerp tot regeling van het onderwys by de Koninklyke Militaire Academie. De hoofdbepalingen daarvan zyn: toelating van knapen van 15—18 jaar, na afgelegd examen, geëigend voor hun leeftyd, zonder africhtingssysteem te eischen. Vryheid

om de kennis daarvoor noodig te verkrygen, en dus geen directe aansluiting aan de hoogere burgerschool. De cursus duurt voor alle wapenen vier jaar, waarna het eind-examen moet worden afgelegd, om als 2de luitenant te kunnen worden benoemd, by welk eind-examen eischen zullen worden gesteld, waaraan de cadetten met gewone geestvermogens, zonder overspanning, kunnen voldoen, en zonder den noodigen tyd aan de militaire vorming en de lichamelyke ontwikkeling van den cadet te onthouden. Na drie jaar officiersdienst zullen de tweede luitenants, ook die uit de korpsen herkomstig, een examen kunnen afleggen en by voldoening terstond tot 1sten luit. worden aangesteld. By nietvoldoening of niet-deelneming is de 1ste luits.-rang eerst na 5 jaar te verkrygen. Het voornemen bestaat om dergelyken maatregel vast te stellen voor officieren bestemd voor de koloniën. De jaarlyksche bydrage voor elken cadet *f* 300. Een gouverneur staat aan het hoofd der academie en een raad van toezicht.

— Het by de Tweede Kamer ingekomen ontwerp tot wyziging van het Wetboek burgerlyke rechtsvordering strekt tot algemeene afschaffing van het procuraat en invoering der summiere proces-orde in alle zaken, en in verband daarmede zoodanige regeling van de afdoening van exceptiën en incidenteele vorderingen, dat door de daarop te wyzen vonnissen de zaak in den regel niet van de rol geraakt. De bestaande procureurs zullen bevoegd zyn, evenals de advocaten, partyen te vertegenwoordigen en tot het houden van pleidooien in burgerlyke zaken by hunne colleges.

— Den 13 Febr. is by de Tweede Kamer ingekomen het wetsontwerp tot wyziging der kieswet.

De commissie van rapporteurs over de onderwyswet is den ganschen dag in een der sectiekamers bezig geweest met de zamenstelling van het voorloopig verslag. Nader vernemen wy nog, dat het ontwerp tot wyziging der kieswet ook stemrecht geeft aan de capaciteiten met lageren census.

— Z. M. de Koning heeft een bewys van zyne belangstelling gegeven in de inrichtingen, bestemd tot opleiding van knapen voor den krygsdienst, hetzy by het leger, hetzy by de marine, en tot tegemoetkoming aan gehuwde militairen in de opvoeding en de opleiding hunner zonen. Z. M. heeft namelyk by besluit van den 8sten Februari 1877 n°. 28, het beschermheerschap aanvaard van de Pupillenschool te Nieuwerhuis en de zoo noodig nog op te richten Pupillenscholen, alsmede van de op de opleidingsschepen gevestigde of nog te vestigen inrichtingen by de marine, tot vorming van jongens tot matrozen en onderofficieren voor de bemanning van Zyner Majesteits schepen en vaartuigen van oorlog.

— H. M. de Koningin heeft den 13 Febr. ten haren paleize ontvangen mevrouw Clara Schumann, de beroemde pianiste.

— Prins Peter van Oldenburg, halve broeder van H. M. de Koningin, wordt eerstdaags in deze residentie verwacht.

— De Nederlandsche hoofdcommissie van de Parysche tentoonstelling in 1878, heeft tot uitvoerend comité benoemd, hare leden L. A. H. Hartogh, J. W. A. Jonckbloet, dr. L. Mulder, Herman ten Kate, P. Stortenbeker, Jac. P. R. Galesloot en P. C. van Kerkwyk. Deze benoeming moet nog door den Koning bekrachtigd worden.

— Wy vernemen dat het Japansche gouvernement het hoogleeraarschap in de genees-, heel- en verloskunde aan de militaire school aldaar, heeft opgedragen aan den heer dr. Fock Junior, thans arts in de gemeente Meern, provincie Utrecht, en dat genoemde geneeskundige die betrekking heeft aangenomen.

— Het Nederlandsch eskader, op 16 Dec. jl. van Nieuwediep naar zee vertrokken, bestaande uit Zr. Ms. stoomschepen Zilveren Kruis en Leeuwarden, heeft eenigen tyd in de haven van Lissabon vertoefd en thans de reis naar de Kaap-Verdische eilanden voortgezet. Na met ongunstig weder en zelfs met storm te kampen te hebben gehad, waarby de schepen en de bemanning zich echter flink hielden, kwam het eskader te Lissabon zonder avery van belang aan; gezondheid aan boord zeer goed.

De divisiecommandant, kapt.-ter- zee W. K. van Gennep, en de commandant van Zr. Ms. stoomschip Leeuwarden, kap.-ter-zee A. Dronkers, hadden daar de eer, aan Z. M. den koning van Portugal te worden voorgesteld door den Nederlandschen minister-resident te Lissabon. De commandanten stelden daarop de officieren van beide bedems aan Z. M. voor.

De minister-resident, de heer Mazel, onthaalde ook zynerzyds de commandanten en de officieren van het eskader op de meest gastvrye wyze op een bezoek aan het schoone Cintra.

— Men schryft uit den Haag:

Naar bekend is, werd door Z. M. den Koning der Belgen, te Brussel, eene internationale commissie in het leven geroepen, tot bevordering van de afschaffing van den slavenhandel in Afrika en tot het oprichten van stations voor wetenschappelyke onderzoekingen betreffende land- en volkenkunde in dat werelddeel. In aansluiting aan die commissie, zal ook in Nederland een comité worden gevestigd. Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden, doordrongen van het groot belang dezer zaak, heeft, met toestemming van Z. M. den Koning, het presidium over deze commissie aanvaardt en een aantal bekende landgenooten doen uitnoodigen, met hem deze te vormen. Later hopen wy in de gelegenheid te wezen aangaande deze zoo nuttige zaak, nadere byzonderheden te melden. Het denkbeeld schynt te wezen, behalve de hoofdcommissie, ook gewestelyke comité's en vervolgens locale comité's in het leven te roepen.

— De koninklyke goedkeuring is verleend aan Statuten van de "Vereeniging voor Suriname." Zy wordt aangegaan voor den tyd van vyftien jaar, te rekenen van 1 November 1876 en is gevestigd te Amsterdam. Zy heeft ten doel de bevordering der zedelyke en stoffelyke belangen van de kolonie Suriname. De middelen, door haar aan te wenden tot bereiking van dit doel, zyn: 1. onderzoek naar den toestand der kolonie en naar de beste maatregelen op elk gebied vereischt, om haar uit haar verval op te beuren; 2. de kennis omtrent, en het opwekken van den publieken geest ten behoeve van de kolonie; 3. bevordering der samenwerking van Nederlandsche, buitenlandsche en Surinaamsche belanghebbenden onderling, ten nutte der kolonie; 4. het steunen van pogingen zoowel van zedelyken aard, door maatschappyen of particulieren in den geest der vereeniging in het werk gesteld; 5. het indienen van verzoekschriften en vertoogen aan de regeering en aan de vertegenwoordiging zoowel in Nederland als in de kolonie; 6. het houden van algemeene vergaderingen ter bespreking van Surinaamsche belangen en voorts, in het algemeen, zoodanige andere wettige middelen, als het bestuur der vereeniging nuttig of noodig zal achten.

— De *Amst. Ct.* verneemt, dat in het ontwerp van wet, thans by den Raad van State aanhangig, tot gedeeltelyke droogmaking der Zuiderzee, tevens is voorgesteld: voor rekening van het Ryk de verbinding van Amsterdam met de Geldersche vallei te nemen.

— Het wetsontwerp tot vervanging der koperen pasmunt door bronzenstukken van $2\frac{1}{2}$, 1 en $\frac{1}{2}$ cent (uit een aliage van 95 deelen koper, 4 deelen tin en 1 deel zink) bepaalt, dat de munten een kartelrand krygen en tot hoogstens 25 cents behoeven te worden aangenomen. Alleen het *in betaling geven* (niet het *ontvangen*, zooals in het vorig ontwerp) van vreemde koperen, bronzen en nickelspecie wordt verboden op straffe van *f* 3 tot *f* 100 en zelfs tot 500 by herhaling. Echter zullen in by koninklyk besluit aan te wyzen grensgemeenten die vreemde munten tot hoogstens 20 cents mogen worden in betaling gegeven tegen een koers, niet hooger dan op gelyke wyze zal worden bepaald.

De wet treedt met 1 Juli e. k. in werking en de koperen munt wordt by koninklyk besluit hetzy in eens hetzy allengs ingetrokken, met 14 dagen tyd voor inwisseling. De bepalingen tot wering van vreemde specie kunnen echter vroeger worden ingevoerd.

— De zilverpryzen waren onlangs te London weder eenigzins lager. Er was namelyk weinig vraag voor de Oost en ook het Engelsche gouvernement had minder wissels noodig. De aanvoeren werden tegen 57 pence per standaardons verkocht. Duitschland bracht voor 26,000 p. st. aan de markt, van San Francisco kwam voor 70,000 p. st. van New York voor 40,000 p. st. Naar Britisch Indië werd onlangs 181,000 p. st. verzonden.

— Uit Petermans geographische *Mittheilungen* blykt, dat de Nederlandsche Regeering, met name de ministers van marine en financiën, zeer ingenomen zyn met eene expeditie naar de Noordpool. Aan genoemd tydschrift wordt door een gezaghebbend en invloedryk Nederlandsch geograaf geschreven:

"Ik heb den minister van marine, op diens uitnoodiging, een bezoek gebracht en van Z. Exc. veel vernomen, wat myn hoop op het tot stand komen van een Nederlandsche poolexpeditie aanmerkelyk heeft doen toenemen. De minister van marine is persoonlyk de zaak warm toegedaan, en zyn ambtgenoot van financiën is ook zynerzyds bereid, om voor 1878 een vry aanzienlyke som voor een poolexpeditie op zyn begrooting te brengen. Officieren, matrozen, scheepsmaterieel, wapenen instrumenten, — kortom alles, waarover hy beschikken kan en wat op de Rykswerven voorhanden is, wil de minister van marine ons geheel kosteloos ten gebruike afstaan."

In de aanstaande vergadering van het Aardrykskundig Genootschap zal men daaromtrent wel nadere byzonderheden vernemen.

— Blykens een by het departement van koloniën ontvangen telegram van den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, is den 27 Jan. uit Kotta Radja bericht, dat den 22 het tot dekking van den officier van gezondheid J. B. A. K. Wolf dienende geleide by Silang overvallen werd, waarby die officier en vyf mindere militairen sneuvelden en drie minderen gekwetst werden.

Den 25 vertrok de civiele en militaire bevelhebber, generaal-majoor Diemont, met het 2de, 10de en 12de bat., benevens drie sectiën artillerie, per stoomschepen over zee naar Koerong-Raja om de kust van daar tot Kadjoe te bezetten. De gezondheidstoestand in Groot-Atjeh was gunstig.

— Blykens een by het departement van koloniën ontvangen telegram van den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, is den 29 January het navolgende uit Kotta-Radja bericht:

Den 26 January debarqueerde eene colonne te Koerong-Raja en eene te Kwala-Loe. Beide punten werden zonder tegenstand bezet. Laatstbedoelde colonne, onder bevel van den kolonel van der Heyden, betrok een half uur landwaarts in het bivouac. Het omliggend terrein werd verkend, en de kampong Lamnga sterk bezet gevonden.

Te Koerong-Raja werd geen punt gevonden geschikt voor eene vestiging, welke aan het doel beantwoordde.

Den 27 Jan. werd voortgegaan met het debarquement by Kwala-Loe van de overige infanterie, artillerie, vivres en ammunitie. Dit debarquement ging, door de sterke branding, met veel bezwaar gepaard.

De te Koeroeng-Raja gedebarqueerde kolonne rukte des namiddags op langs Ladoeng om zich met de andere kolonne te vereenigen.

Door deze laatste werd het terrein verder verkend; by die verkenning sneuvelde 1 man en werden er 5 gewond.

— Een by het departement van koloniën ontvangen telegram van den gouverneur-generaal van Ned.-Indië heeft bevat het bericht, dat de generaal-majoor Diemont op 31 Januari naar Kotta Radja is teruggekeerd, aangezien door de bezetting van Kwalla-Loe, Lamuga en Lambada de verlangde kustlyn in onze macht was gekomen. 3 schoeners, 22 stukken geschut, 14 vaten patronen, eenige zakken kruit en verschillende wapens van den vyand waren buit gemaakt.

Nog wordt vermeld, dat de luitenant Roest van Limburg op 28 Januari een schampschot aan het hoofd bekwam, en dat de kapitein van het Britisch-Indische leger Lockhardt (die met vergunning van den Gouverneur-Generaal de krygsverrichtingen medemaakte), by Lambada door een matten kogel aan het scheen gekwetst werd.

— Kort vóór de Keizer van Duitschland het 70jarig jubilé zyner intrede in den militairen dienst zou vieren, verspreidde zich het bericht, dat, naar aanleiding van die zeldzame gebeurtenis, een amnestie zou worden uitgevaardigd. De feiten hebben dit bericht gelogenstraft, zegt de *Bank- und Hand. Zeitung*. Naar het schynt met beteren grond dan vroeger, wordt ons thans verzekerd, dat de Keizer het plan heeft opgevat, om op zyn aanstaand geboortefeest (22 Maart) een amnestie in beperkten zin uit te vaardigen. Het heugelyke feit, dat den Keizer op dien dag het zeldzame voorrecht zal te beurt vallen, om zyn 81sten geboortedag te vieren en dat vóór weinige dagen zyn oudste kleinzoon is meerderjarig geworden, schynt hem eindelyk dat denkbeeld te hebben doen opvatten.

— De *Nordd. Allg. Ztg.* deelt mede, dat de Keizer den 9 Febr. by het intreden van prins Wilhelm in actieven krygsdienst, een uitvoerige en belangryke aanspraak hield, welke op al de aanwezingen een diepen indruk maakte. Hy schetste de ontwikkeling van het Pruisische en van het Duitsche leger, van den tyd van den grooten Keurvorst tot op onze dagen, en wees de beginselen aan, die zyn kleinzoon, thans in het leger tredende, zal te volgen hebben. In eene juiste waardeering van het schynbaar kleine, zeide de Keizer, ligt een waarborg voor het groote. Dit is steeds het richtsnoer geweest voor het Pruisische leger en zoo zal het ook verder blyven.

— De *Prov. Corr.* wyst, onder het opschrift: "de Fransche verdachtmakingen tegen Duitschland," op een artikel in de laatste aflevering der *Revue des deux mondes*, waarin de vloten van den tweeden rang in de Oost- en Noordzee worden besproken. Dat artikel strekt, om Zweden en Denemarken te waarschuwen voor de veroveringszucht van Duitschland en hen aan te sporen zich te wapenen tegen het dreigende gevaar, daarby wyzende op hun gemeenschappelyk belang.

— Den 23 Jan. heeft de president der republiek van Frankryk het eerste bal gegeven in het Elysée. Het werd door ongeveer 5000 personen bygewoond.

— Het tweede bal de l'Elysée was even schitterend en even talryk bezocht als het eerste. Gambetta heeft toen voor het eerst het Elysée bezocht. Hy werd — gelyk men weet — enkele maanden geleden te Sèvres aan Mac Mahon voorgesteld. Sommige dagbladen verdiepen zich thans in de belangryke vraag, of de maarschalk-president en de ex-dictator enkele beleefde woorden gewisseld, dan eenvoudig voor elkander een buiging gemaakt hebben.

— Den 22 Jan. kwam in de Kamer een voorstel van Pascal Duprat aan de orde, waarvan de behandeling om verschillende redenen sinds langen tyd was uitgesteld. De afgevaardigde Lockroy deed uitkomen, dat het voorstel om een onderzoek in te stellen naar buitenlandsche leeningen nog een ander doel had, en wel een onderzoek naar de middelen om het Fransche kapitaal te beschermen, zonder de vryheid te belemmeren. Lockroy meende, dat de preventieve of beperkende bepalingen, door de rapporteurs voorgesteld, niet voor verwezenlyking vatbaar waren. De enquête, in Engeland ingesteld, had tot geen maatregel van wettelyken aard geleid. Zy heeft enkel het publiek voorgelicht door onderscheidene feiten te zyner kennis te brengen. In Frankryk zyn de ordonnantie van 1823 en art. 14 van het Code Civil voldoende om het Fransche kapitaal te beschermen. De commissie van onderzoek, die men in het leven roepen wil, kan onmogelyk een wet voorstellen; dat zou anti-parlementair zyn. Men moest Engelands voorbeeld volgen; het kapitaal zich zelf laten verdedigen. Door een wetsvoorstel zou men aan sommige financieele ondernemingen een officieel karakter geven en in plaats van schurkery tegen te gaan, zou men die legaliseeren.

De rapporteur Dréo antwoordde, dat men zich juist door een onderzoek moest overtuigen of een wet mogelyk was. Het publiek moest weten, dat de Kamer zich bezig hield met zyn belangen. Men zeide, dat er in Engeland besloten was niets te doen, maar de Engelsche commissie had elke wettelyke bepaling niet verworpen, maar vyf bepalingen voorgesteld om de inschryvers te beschermen. Bereikte zy geen beter resultaat, dit kwam omdat zy stootte op de kwaadwilligheid van de vereeniging der erkende effecten-makelaars. Dit bezwaar zou zich in Frankryk niet voordoen, maar wel andere moeilykheden. De commissie van rapporteurs stelde geen wet voor, maar een onderzoek of er een middel bestaat om het bedrog te voorkomen en zal door dit onderzoek geen stoornis op de markt te weeg brengen. Zoowel uit een financieel als uit een zedelyk oogpunt moet er licht komen en Frankryk is sterk en kalm genoeg om dat licht te verdragen.

De heer Lockroy antwoordde, dat hy niet het onderzoek zelf, maar de hoop op een wetsontwerp had willen bestryden. Het Engelsche parlement had alle preventieve of beperkende maatregelen verworpen en men kon niet verwachten, dat de Fransche commissie gelukkiger zou zyn in het vinden van maatregelen; nam men het voorstel der commissie aan, dan nam men iets aan wat geheel in duister was gehuld.

De rapporteur Droz zeide, dat de commissie niets dan een onderzoek wilde naar de mogelykheid van maatregelen en dat het publiek daardoor weten zou, dat men zyn belangen in de Kamer behartigde.

By stemming werd het voorstel der commissie van rapporteurs aangenomen. Er zal een commissie van onderzoek benoemd worden.

— Mgr. Guibert de wakkere bisschop van Gap, die uit naam van den godsdienst de houding der ultramontaansche pers bestrydt, kreeg dezer dagen een medestander. De bisschop van Avranches heeft een reis naar Rome gedaan en sloot zich, van daar teruggekeerd, by de stellingen van zyn ambtgenoot aan, dat de priester zich in den staatkundigen stryd niet mag mengen, maar de wetten van het land eerbiedigen moet.

— Ook mag de Israëlietische alliantie tevreden zyn. De minister van buitenlandsche zaken schreef haar, dat de Fransche gemachtigden ter conferentie te Konstantinopel in last gekregen hadden om, wanneer by de beraadslagingen der rechten der Israëlieten in Turkye ter sprake mochten komen, hunne eischen te ondersteunen.